

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“

Научна област: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.4. Науки за Земята

Научна специалност: Икономическа и социална география

Научно звено: Департамент „География“ на НИГТГ при БАН

Тема на дисертационния труд: „ТЕРИТОРИАЛНИ РАЗЛИЧИЯ В
ТЪРСЕНЕТО И ПРЕДЛАГАНЕТО НА РАБОТНА СИЛА В БЛАГОЕВГРАДСКА
ОБЛАСТ (2001-2011г.)“

Докторант: Александра Любенова Равначка

Това становище е написано и представено на основание заповед № 01-9/24.01.2017 г. на Директора на НИГТГ при БАН, както и на решение на научното жури по процедурата от 26.01.2017г. Изготвено е в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в НИГТГ – БАН.

Данни за докторанта. Цялата професионална биография на Александра Любенова Равначка показва подчертан интерес към проблемите на икономическата и социална география. Тя е магистър по география, специализация „Икономическа география, странознание“ и с професионална квалификация „Учител по география“ от СУ „Св. Климент Охридски“. От 2003г. до момента работи като научен сътрудник (III степен и II степен) в секция „Икономическа и социална география“ в ГИ при БАН (2003 -2010г.) и като асистент в същата секция в НИГТГ – БАН (след 2010г.). Разработеният дисертационен труд е естествен завършек на целенасочената ѝ подготовка и трайни професионални интереси, знания и придобити компетентности в научната специалност Икономическа и социална география.

Ас. Равначка е автор и съавтор на 17 публикувани научни трудове. Има участия в редица научни форуми в България и в чужбина. Впечатляващо е участието ѝ в 17 научни проекта, от тях 10 са международни.

Данни за докторантурата. Ас. Александра Равначка е зачислена като докторант, самостоятелна форма на обучение със заповед № 1188/02.10.2012г. Докторантурата протича в периода 03.10.2012 - 02.10.2015 год. След успешно изпълнен индивидуален учебен план със заповед № 01-254/13.10.2015г. е отчислена с право на защита, считано от 02.10.2015г. Дисертацията е обсъждана на заседание на разширен семинар на департамент „География“, проведен на 14.12.2016г. Документацията по процедурата е пълна и е съобразена със съответните нормативни изисквания. Спазени са всички регламентирани срокове, включително по предоставянето на материалите на избраното и утвърдено научно жури. По процедурата не са констатирани нарушения.

Характеристика на дисертационния труд и автореферата.

Дисертацията съдържа 204 стандартни страници текст, в който са включени 49 фигури (в т.ч. цифрови карти и диаграми) и 10 таблици. Литературните източници са 173, от тях 153 са на кирилица, 10 на латиница и 10 интернет-адреса. Основният текст сполучливо се допълва и от 14 приложения – предимно диаграми и по-малко таблици. Дисертацията представлява напълно завършен научен труд, разработен в пет глави, увод и заключение.

Авторефератът към дисертацията е с обем от 45 страници, като в структурно и съдържателно отношение напълно съответства на основния текст на дисертацията. Към автореферата е приложен списък с 12 литературни източника, които са използвани коректно. Представени са и две самостоятелни научни публикации по темата на дисертацията, като едната е на английски език.

Анализ и оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд. Темата на дисертационния труд е актуална. Явлението е многоаспектно и сложно, много динамично, повлияно от множество фактори, натоварено с голям социален заряд и фокусиращо вниманието на различни специалисти и изследователи. Именно затова авторът много точно и прецизно формулира темата на дисертацията – класическа, изцяло географска, както и свързаните с нея обект, предмет, цел и задачи на изследването. Уточнява още териториалния и времеви обхват на осъщественото изследване, както и информационната му осигуреност. Докторантката убедително защитава актуалността на темата и изследваната проблематика, засягайки ключови въпроси в увода, които развива, анализира и защитава в дисертацията. Споделям мнението на автора за значимостта на такъв тип изследвания, осъществявани на по-ниско териториално ниво – община, и практическото им значение.

Дисертацията се отличава с логична структура, стегнато и целенасочено изложение, научен стил и висока писмена култура. Всяка теза е внимателно обмислена, ясно аргументирана и прецизно локализирана в текста. Впечатляваща е точността при употребата на научната терминология.

От цялото изложение проличава задълбочената теоретична подготовка на докторанта и доброто познаване на автори и публикации по изследваната проблематика. Извършеният литературен обзор е аналитичен и целенасочен, като може да бъде допълнен с още няколко заглавия по темата за проучваната територия.

Подробно са описани използваните подходи и методи. Осъщественото научно изследване е статистически много добре обезпечено. Използвани са разнообразни методи за анализ на информацията. Избраният времеви период е репрезентативен (включва резултати от две последователни преброявания на населението) и достатъчно продължителен, за да се направи задълбочен анализ и да се открият тенденции в търсенето и предлагането на работната сила в изследваната област. Сполучливо са подбрани използваните методи и показатели за анализ на проучваните явления и процеси. Създадената авторска

методика е позволила не само да се извърши задълбочен анализ, но и да се разкрият тенденции, да се направят изводи, и да се оформят препоръки с практико-приложен характер за регионалното планиране и управление на проучваната територия.

Изработени са много диаграми, подпомагащи анализа и илюстриращи количествените и качествени промени на работната сила и използваните за целта показатели. Изработени са авторски карти със специализиран софтуер, характеризирани териториалните различия и класификации на общините по различни показатели. Получените резултати са сполучливо обобщени и доказват приносния характер на изследването. Последната глава е негов естествен завършек, в който се коментира дисбаланса между търсенето и предлагането на работната сила в проучваната територия. Предлагат се конкретни и от по-общ характер възможности за преодоляването му.

В цялото изложение присъстват аргументирани позиции на докторанта по конкретни страни и въпроси, свързани с изследваната проблематика и територия, което заслужава адмирации.

Научни приноси. Дисертационният труд има безспорен приносен характер. Нещо повече, има много добър баланс между научните и научно-приложните приноси на дисертацията и те взаимно чудесно се допълват.

Предложените в съответната справка приноси от автора приемам напълно. Отново ще подчертая прецизността и точността, с които впечатлява тяхната формулировка. Дори бих казала, че в известна степен те са генерализирани. Авторът има пълно основание да оформи като принос методиката, която създава и прилага при изследване на количествените и качествени страни, свързани с търсенето и предлагането на работната сила. Друг принос, който също е резултат от осъщественото изследване, но само е загатнат в справката (четвърти принос) е свързани с установените териториални различия по отношение както на количествените и качествени характеристики на работната сила, така и с особености в търсенето и предлагането на специалисти с конкретни професионални компетентности, във връзка с оформения икономически профил и специализация на общините от област Благоевград.

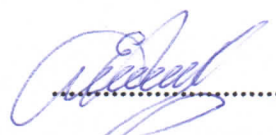
Критични бележки и препоръки. В дисертацията не се забелязват съществени пропуски. Отправените от моя страна бележки в депозираното мнение при предварителното обсъждане на дисертационния труд са взети под внимание и отразени в дисертацията.

Бих си позволила да препоръчам на ас. Равначка да продължи изследванията си в тази тематична област и в услуга на местните общински власти. Според мен би могла да ги задълбочи в посока на: оценяване влиянието на приетите стратегическите цели и визия за регионално развитие на общините върху пазара на работна сила в Благоевградска област; както и анализиране на влиянието на конкретните общини, обособени като неформални териториални общности върху търсенето на кадри с специфичен образователен ценз, професионални умения, придобит опит и т.н.

Заклучение. Дисертационният труд показва, че докторанта притежава теоретични знания и демонстрира способност за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Личният принос в проведеното научно изследване и постигнатите резултати са безспорни. Дисертацията е оригинална разработка, която отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в НИГТГ – БАН. Затова си позволявам да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да вземат решение **за присъждане на Александра Любенова Равначка образователната и научна степен „Доктор”** по научната специалност „Икономическа и социална география”, от професионално направление 4.4. Науки за Земята.

17.02. 2017г.

Благоевград

доц. д-р Емилия Патарчанова

ЮЗУ „Неофит Рилски“